

Додаток 1
до Переліку інформаційних матеріалів
щодо підсумків наукової та науково-
технічної діяльності,
(пункт 3)

Інформація
про наукову та науково-технічну діяльність
Харківської державної зооветеринарної академії
за 2019 рік

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності вищого навчального закладу або наукової установи

а) Харківська державна зооветеринарна академія створена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 357-р «Про утворення Харківської державної зооветеринарної академії». Базою для створення академії став Харківський зооветеринарний інститут, створений у 1960 році об'єднанням Харківського зоотехнічного інституту (1921 р. заснування) та Харківського ветеринарного інституту (1851 р. заснування).

Академія розташована у с.м.т. Мала Данилівка, Дергачівського району, Харківської області, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за чотирма галузями знань, шістьма спеціальностями.

Наукова діяльність академії переважно здійснюється за двома пріоритетними тематичними напрямками:

- Створення стандартів і технологій для підвищення якості та забезпечення безпечності харчових продуктів;
- Конструювання та технології створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно-активних речовин і використання наноматеріалів.

б) науково-педагогічні кадри;

Таблиця 1

Чисельність і структура науково-педагогічних кадрів академії за 2016-2019 рр.

НПП	2016		2017		2018		2019		2019 р до 2018 р, %
	Чисельн., осіб	Питома вага, %	Чисельн., осіб	Питома вага, %	Чисельн., осіб	Питома вага, %	Чисельн., осіб	Питома вага, %	
Науково-педагогічні працівники (всього)	225	100	209	100	208	100	170	100	81,7
в т.ч.: штатних	203	88,2	186	89,0	190	91	156	91,8	82,1
із них: доктори наук	18	8,9	19	10,2	22	12,9	19	12,2	86,4
кандидати наук	123	60,6	122	65,6	119	61,1	101	64,7	84,9
без ступені	62	30,5	23	12,4	49	26,5	36	23,1	75,5

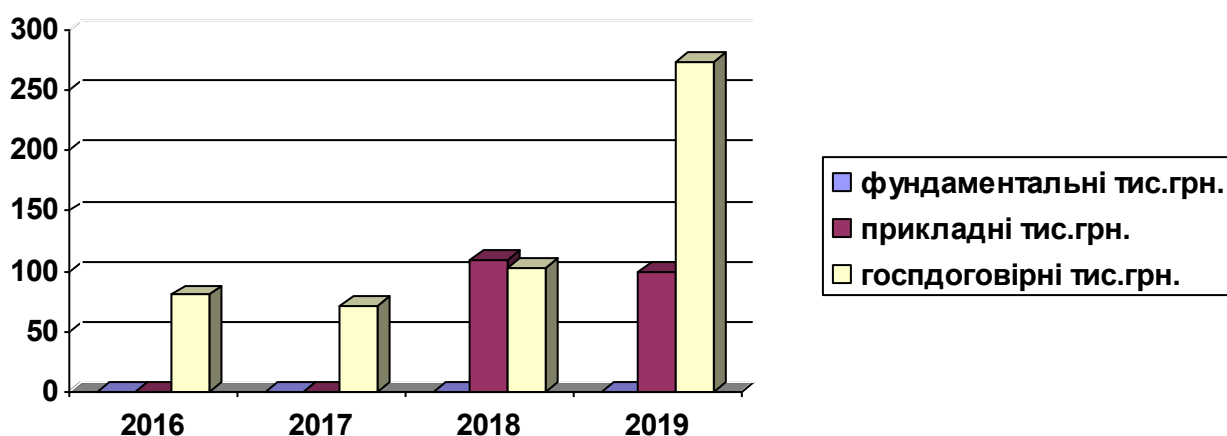
Загальна чисельність науково-педагогічних кадрів в академії за 2019 рік склала 170 осіб: з них докторів наук: штатних – 19 (12,2 %), за сумісництвом – 5 (2,9 %); кандидатів наук: штатних – 101 (64,7 %), за сумісництвом – 8 (4,7 %); без наукового ступеню: штатних – 36 (23,1 %).

Із наведених в таблиці 1 даних видно, що за останні чотири роки спостерігається зменшення як загальної чисельності науково-педагогічних працівників так і штатних. Проте

слід зауважити що за 2019 рік кількість штатних науково-педагогічних які не мають наукового ступеню знизилась на 3,4 %, а кандидатів наук збільшилася на 3,6 %.

в) кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки,

Категорії робіт	2016		2017		2018		2019	
	к-сть од.	тис. гривень	к-сть од.	тис. гривень	к-сть од.	тис. гривень	к-сть од.	тис. гривень
Фундаментальні	-	-	-	-	-	-	-	-
Прикладні	-	-	-	-	1	110	1	100
Госпдоговірні	1	84	3	72	5	103	20	273

г) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій;

У 2019 році на базі академії працювало дві спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських дисертацій.

Раді К 64.070.01 надано право проводити захисти кандидатських дисертацій за спеціальностями: 16.00.02 – патологія, онкологія і морфологія тварин (ветеринарні науки): 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія (ветеринарні та сільськогосподарські науки). За звітний період захищено 4 дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук: зі спеціальності 16.00.06 – гігієна тварин та ветеринарна санітарія – 3 роботи; зі спеціальності 16.00.02 – патологія, онкологія і морфологія тварин – 1 робота.

Вченій раді К 64.070.02 надано право проводити захисти кандидатських дисертацій за спеціальностями 06.02.02 – годівля тварин і технологія кормів і 06.02.04 – технологія виробництва продуктів тваринництва: сільськогосподарські науки.

За звітний період у спеціалізованій вченій раді була захищена одна дисертаційна робота на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.02.02 – годівля тварин і технологія кормів.

У спецраду для розгляду подано 2 дисертаційні роботи (06.02.04 – технологія виробництва продуктів тваринництва – сільськогосподарські науки). Наукові керівники: доктор с/г наук, професор Прудніков В. Г. і доктор технічних наук, доцент Рижкова Т. М.

II. Результати наукової та науково-технічної діяльності за науковими напрямками, перелік яких додається.

а) важливі результати за усіма закінченими у 2019 році науковими дослідженнями і розробками, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету (якщо таких не виконувалось, то зазначити наукові результати науково-дослідних робіт, які виконувались за рахунок коштів з інших джерел).

1. Назва роботи: «Фізіологічне обґрунтування оцінки функціонального стану організму собак за біорезонансної корекції»

Виконавець: кандидат ветеринарних наук, доцент Бобрицька Ольга Миколаївна

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 27 тис.грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Уперше сформульовано нову концепцію щодо біорезонансного методу оцінки та корекції функціонального стану окремих органів і систем в організмі собак. Уперше в дослідях на собаках доведено взаємозв'язок між електропровідністю в біологічно активних точках за застосування мікрорезонансних контурів та функціональним станом органів і систем у собак. Практично обґрунтовано та доведено ефективність застосування комплексної оцінки та корекції функціонального стану біорезонансним методом за допомогою комплексів «Паркес-Д» і «Паркес-Л», які впроваджено у практику клінік ветеринарної медицини «Дружочок» і «Pussy Cat» м. Харкова.

Результати дослідження застосування запропонованого принципово нового організаційно-методичного підходу щодо оцінки та корекції функціонального стану окремих органів і систем організму доповнюють сучасні уявлення про особливості функціонування енерго-інформаційної системи організму тварин. Отримані дані щодо біорезонансного методу запропоновані до використання фізіологам, клініцистам і біохімікам у науководослідній роботі, а також до відповідних розділів навчальної та довідкової літератури.

Основні положення наукової роботи впроваджено в навчальний процес і науководослідну роботу кафедр фізіології тварин Харківської державної зооветеринарної академії, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Білоцерківського національного аграрного університету, Сумського національного аграрного університету, Подільського державного аграрно-технічного університету, Дніпропетровського державного аграрного університету, Полтавської державної аграрної академії та Інституту біології тварин НААН.

2. Назва роботи: «Клініко-біохімічне обґрунтування порушень метаболізму глікопротеїнів і протеогліканів у патогенезі та діагностиці внутрішніх хвороб тварин»

Виконавець: кандидат ветеринарних наук, доцент Кібкало Дмитро Вікторович.

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 35 тис.грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Вперше встановлено значення порушень стану сполучної тканини як важливої патогенетичної ланки в патогенезі внутрішніх хвороб продуктивних тварин. Встановлено та теоретично обґрунтовано значення біохімічних маркерів стану сполучної тканини як інформативних тестів у діагностиці внутрішніх хвороб сільськогосподарських тварин – серцевої недостатності та отруєння чорнокоренем лікарським у коней, кетозу у високопродуктивних корів і аліментарної дистрофії в телят, серцевої недостатності в кіз, аліментарної м'язової дистрофії у свиней.

Одержані результати доповнюють та поглиблюють сучасні знання щодо патогенезу внутрішніх хвороб тварин. Теоретично й експериментально обґрунтовано інформативність біохімічних показників стану сполучної тканини для оцінки здоров'я коней, великої рогатої худоби, кіз та свиней. Отримані результати досліджень використовуються під час викладання дисциплін «Внутрішні хвороби тварин», «Ветеринарна клінічна біохімія» та «Клінічна діагностика хвороб тварин» та науково-дослідній роботі в Харківській державній зооветеринарній академії, Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Білоцерківському національному аграрному університеті, Полтавській державній аграрній академії, Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Дніпровському державному аграрно-економічному університеті. Матеріали роботи використовуються у практичній діяльності лікарень ветеринарної медицини «ПЕС+КОТ» і «Ветлайн» (м. Харків), Відкритому акціонерному товаристві «Агротех» та господарствах Золочівського району (Харківська область). Результати досліджень увійшли до навчального посібника «Ветеринарна клінічна біохімія» (2010), довідника «Клінічна оцінка результатів біохімічного дослідження крові тварин»

(2018), методичних рекомендацій «Кетоз корів (діагностика, терапія та профілактика)» (2018). На підставі результатів досліджень отримано патент на корисну модель «Спосіб визначення фракцій сульфатованих гексозаміногліканів».

3. Назва роботи: «Санітарно-гігієнічна оцінка впливу фітостимулятора «Люкон» на неспецифічну резистентність і продуктивність молодняка свиней»

Науковий керівник: кандидат біологічних наук, доцент Щербак Олена Валентинівна

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 26,5 тис. грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Уперше дано санітарно-гігієнічну оцінку впливу імуностимулюючого препарату рослинного походження «Люкон» у різній дозі на стан неспецифічного імунітету та інтенсивність росту поросят відлучників. За результатами комплексного порівняльного дослідження з'ясовано особливості біологічної дії препарату «Люкон» та «Імуновітал» на продуктивність і параметри неспецифічного імунітету поросят. Встановлено, що за дії препарату «Люкон» в організмі молодняка свиней активізуються процеси еритро- і лейкопоезу, посилюється білоксинтезуюча функція печінки, імунобіологічна реактивність, нормалізується активність гепатоспецифічних ферментів, що позитивно впливає на збереженість поросят, інтенсивність росту і стан вродженого імунітету. Доведено ефективність застосування препарату «Люкон» разом із інфрачервоним випромінюванням, в якості засобу стимуляції стану неспецифічної резистентності та інтенсивності росту поросят-відлучників.

Новизна результатів виконаних досліджень підтверджено патентом України на корисну модель № 129193.

З метою стимуляції неспецифічної резистентності та інтенсивності росту молодняка свиней запропоновано імуностимулюючий препарат рослинного походження «Люкон», який можна використовувати, як окремо, так і разом з лампами інфрачервоного випромінювання.

Основні результати науководослідної роботи увійшли до науково-методичних рекомендацій «Застосування фітостимулятора «Люкон» для неспецифічної резистентності і продуктивності молодняка свиней», що затверджено Науково-методичною Радою «Науковометодичного центру інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»», протокол № 3 від 25 квітня 2018 р. Результати досліджень використовуються в науковій і навчальній роботі на кафедрах аграрних закладів вищої освіти України: гігієни тварин та санітарії імені професора А.К. Скороходька Національного університету біоресурсів і природокористування України; гігієни, санітарії та загальної ветеринарної профілактики Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького; інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки Полтавської державної аграрної академії; розведення сільськогосподарських тварин і зоогієни Вінницького національного аграрного університету; мікробіології, фармакології та гігієни тварин Подільського державного аграрно-технічного університету; гігієни тварин і ветеринарної санітарії Харківської державної зооветеринарної академії; гігієни тварин та основ ветеринарної медицини і ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів тваринництва та патанатомії імені Й.С. Загаєвського Білоцерківського національного аграрного університету.

4. Назва роботи: «Вплив гігієно-технологічних факторів та біологічного препарату на резистентність кролів та якість їх продукції»

Науковий керівник: доктор ветеринарних наук, професор Чорний Микола Васильович

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 27,3 тис. грн

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Теоретично обґрунтовано та експериментально доведено вплив гігієно-технологічних факторів на стан продуктивності та неспецифічного імунітету кролів різних статевих-вікових груп. Уперше вивчено вплив шумового стресу на фізіологічний стан самок і самців кролів, їх імунний стан і відтворювальну здатність. Визначено стан природної резистентності кролів, хворих на псороптоз, виявлено роль умов утримання на його прояв. Досліджено вплив пробіотичного препарату «Евіталія» на стан неспецифічної резистентності

і продуктивності молодняку кролів.

Практичне значення одержаних результатів. Акцентовано увагу на необхідність дотримання оптимального параметрів температурно-вологісного режиму повітря, освітленості та шумового фактору за утримання вагітних самок, самців та молодняку кролів. Результати досліджень можуть бути використані в навчальному процесі у підготовці лікарів ветеринарної медицини та технологів з виробництва продукції тваринництва.

5. Назва роботи: «Обґрунтування ефективної системи породно-лінійної гібридизації за використання термінальних кнурів»

Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, професор Хохлов Анатолій Михайлович

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 24,3 тис.грн

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Проведено поглиблене комплексне дослідження біологічних, екстер'єрних і продуктивних особливостей спеціалізованих м'ясних порід свиней зарубіжної селекції, що використовуються в програмах гібридизації. Вперше в умовах промислового свинарства вивчено продуктивність великої білої породи та гібридів великої білої х ландрас, які поліпшені за рахунок ірландської селекції в комбінаціях з кнурами м'ясних порід: ландрас, дюррок, п'єтрен та термінальних кнурів. Набула подальшого розвитку комплексна оцінка сперми кнурів зарубіжної селекції (велика біла, ландрас, дюррок, п'єтрен, термінальні кнури) в умовах промислового виробництва свинини.

На підставі виконаних досліджень підтверджено доцільність використання в спеціалізованих свинарських господарствах термінальних кнурів.

Отримані результати досліджень використовуються у навчальному процесі факультету тваринництва та менеджменту Харківської державної зооветеринарної академії. Результати використано при розробці методичних рекомендацій: «Удосконалення умов утримання термінальних кнурів та їх оцінка за якістю спермо продукції», які призначені для практичного застосування у свинарських господарствах різних форм власності.

Матеріали наукових досліджень використано при розробці «Бізнес-плану на отримання 18 тисяч голів трьох породного гібридного молодняку і 1800 т м'ясної свинини за рік», який впроваджено в ДП «Націонал плюс» ПП «Націонал» Дніпропетровської області, де основним варіантом одержання гібридного молодняку прийнято поєднання свиноматок великої білої породи з кнурами породи ландрас та за використання термінальних кнурів.

б) важливі наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт.

1. Назва роботи: «Розроблення та впровадження інноваційних методів та рішень з використанням інформаційно-технічних приладів у ветеринарній репродуктології»

Науковий керівник: кандидат ветеринарних наук, доцент Федоренко Сергій Якович

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 8 тис грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Розроблено та впроваджено інноваційні методи та рішення в діагностиці, терапії та профілактиці мамологічних, гінекологічних, акушерських, андрологічних захворювань у тварин з використанням інформаційно-технічних приладів.

Вперше розроблено та впроваджено в практику інноваційні методи та прикладні рішення з використанням інформаційно-технічних приладів в діагностиці, терапії та профілактиці мамологічних, гінекологічних, акушерських, андрологічних захворювань у тварин як продуктивних так і непродуктивних.

2. Назва роботи: «Субклінічний мастит у корів: розробка способів комплексної діагностики та терапії»

Виконавець: асистент Пастернак Аліна Миколаївна

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 7,5 тис грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: За результатами досліджень отримано нові дані та сформульовано концепцію етіопатогенезу субклінічного маститу корів лактаційного періоду

за впливу екологодефіцитобумовлених факторів та збоїв ПОЛ–АОС, на підставі якої розроблено і впроваджено у практику програму об'єктивної діагностики з використанням інноваційних методів та рішень ієфективної терапії.

Вперше, на основі препаратів з вмістом озону та нанобіоматеріалів, розроблено впроваджено в практику діагностику субклінічної форми маститу корів у лактаційний період.

Розроблено комп'ютерну програму, застосування якої дозволяє прогнозувати ймовірність відновлення функції молочної залози, алгоритм якої враховує результати клінічного, мамологічного, ультрасонографічного, термоскопічного та термографічного, цитологічного та досліджень молока.

3. Назва роботи: «Дефіцит колостральних імуноглобулінів у корів з мастодистрофією: прогнозування та методи упередження»

Виконавець: асистент Оніщенко Олександр Вячеславович

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 6,7 тис грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Отримано нові дані щодо з'ясування етіопатогенезу дефіциту колостральних імуноглобулінів у корів з мастодистрофією, розроблено методи диференційної діагностики патологій молочної залози корів молочної залози сухостійного періоду та об'єктивного прогнозування з використанням інноваційних методів та рішень і розробка запобіжних заходів з використанням автентичних препаратів на основі нанобіоматеріалів та озону.

Вперше використано інноваційні методи та розроблено запобіжні заходи із застосуванням оригінальних препаратів на основі нанобіоматеріалів і озону.

Обґрунтовано позитивний вплив препаратів з вмістом нанобіоматеріалів та озону на морфо-функціональний стан молочної залози корів сухостійного періоду, що дає підстави для застосовування у ветеринарній практиці.

4. Назва роботи: «Теоретико-експериментальне обґрунтування способів діагностики та терапії корів за гонадопатій»

Виконавець: кандидат ветеринарних наук, доцент Федоренко Сергій Якович

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 17 тис грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Вперше досліджено показники стану прооксидантно-антиоксидантна системна корів як складову етіопатогенезу гонадопатій. Встановлено взаємозв'язок стану окремих показників гомеостазу, систем прооксидантно-антиоксидантного захисту та кисневого метаболізму в організмі корів із структурою та функцією яєчників.

Уперше розроблено методику вітальної оцінки ендоструктури яєчників і диференціації їх морфо-функціонального стану з використанням інформаційних технологій як складову програми комплексної диференціальної діагностики гонадопатій у корів. Розроблено оригінальні препарати зі вмістом ОМ («ОКО», «Прозон») та НБМ («Кагадін», «Каплаестрол», «Карафест», «Каплаестрол+OV», «Карафест+OV») і способи їх введення як складових програм комплексної терапії корів за гонадодистрофії, гіпогонадізму та діорганної патології.

Обґрунтовано та запропоновано комплексні програми об'єктивної діагностики та ефективною терапії корів за гонадопатій з використанням препаратів, що містять озонований та нанобіо-матеріали.

5. Назва роботи: «Теоретико-експериментальне обґрунтування використання інформаційних технологій для розробки діагностичних, лікувальних та превентивних заходів за андрологічних патологій»

Виконавець: кандидат ветеринарних наук, доцент Науменко Світлана Валеріївна

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 16 тис грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Встановлено показники стану прооксидантно-антиоксидантної системи самців за гонадодистрофій. Досліджено взаємозв'язок стану системи прооксидантно-

антиоксидантного захисту, кисневого метаболізму та гормонального фону в організмі самців тварин різних видів із їх структурно-функціональним станом сім'яників.

Вперше розроблено та апробовано метод дистанційно-безконтактної та неінвазійної діагностики патологічних процесів у статевих органах самців, розроблено методику вітальної оцінки ендоструктури сім'яників у тварин і диференціації їх морфофункціонального стану.

Розроблено спосіб дистанційно-безконтактної та неінвазійної діагностики патологічних процесів у статевій системі самців, що включає методику соно- та термографії, аналіз і інтерпретацію отриманих результатів за допомогою комп'ютерної програми, застосування якої дозволить швидко, з мінімальними затратами часу оцінити терапевтичний ефект.

6. Назва роботи: «Ветеринарно-санітарна експертиза продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону комплексом наномікроелементів».

Науковий керівник: доктор ветеринарних наук, професор Яценко Іван Володимирович

Фактичний обсяг фінансування (власні кошти): 12,5 тис грн.

Одержаний науковий результат, новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Надання експериментального обґрунтування доцільності застосування та вибору оптимальної концентрації комплексу наномікроелементів серед досліджуваних доз для застосування курчатам-бройлерам під час їх відгодівлі; розроблення критеріїв ветеринарно-санітарної оцінки продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону комплексом наномікроелементів.

На базі проведених досліджень встановлено основні критерії оцінки якості та безпечності продуктів забою курчат-бройлерів за збагачення раціону комплексом наномікроелементів.

III. Розробки, які впроваджено у 2019 році за межами Харківської державної академії

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1.	Дистанційно-безконтактна та неінвазійна діагностика патологічних процесів у гонадах самців; Науменко С.В.	Удосконалені і апробовані дистанційно-безконтактні та неінвазійні діагностичні методики. Дозволяє вчасно виявити та лікувати самців з патологією статевих органів для отримання сперми високої якості та підвищення кількості приплоду.	СФГ «Влада» Юрївського р-ну Дніпропетровської обл.; Агрофірма «Вільне-2002», ТОВ «Будища» Новомосковського р-ну Дніпропетровської обл.; ПП «Бережани» Глумацького р-ну Івано-Франківської обл.; ТОВ «Кролікофф» Маньківського р-ну Черкаської обл.	2019 р.	Проведені виробничі випробування отриманих результатів експериментальних досліджень.
2.	Комплексна терапія корів за гонадопатією, Федоренко С.Я.	Удосконалені і апробовані дистанційно-безконтактні та неінвазійні	ТОВ СК «Восток» Ізюмського р-ну Харківської обл.	2019 р.	Проведені виробничі випробування отриманих результатів

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
		діагностичні методики. Дозволяє вчасно виявити та лікувати корів за гонадопатій..			експериментальних досліджень.
3.	Комплексна програма диференціальної діагностики патологічних процесів у молочній залозі корів сухостійного періоду. Оніщенко О.В.	Удосконалені і апробовані діагностичні методики термографії та сонографії молочної залози корів сухостійного періоду.	ТОВ СК «Восток» с. Бугаївка, Ізюмського р-ну, Харківської обл.	2019 р.	Налагоджено роботу для подальшої співпраці
4.	Шляхи удосконалення консалтингової діяльності. Воронкова А.А.	Обґрунтовано перспективні напрями удосконалення організації консалтингової діяльності у ТОВ «Консалтинг-центр «Партнер»;	ТОВ «Консалтинг центр «Партнер» Харківського р-ну, Харківської обл.	2019 р.	Визначено особливості та умови застосування різних типів, інформаційне забезпечення консультаційного процесу, як фактор його успіху.
5.	Шляхи удосконалення управління ресурсами місцевого бюджету органів місцевого самоврядування Воронкова А.А.	Обґрунтовано шляхи удосконалення методів управління місцевими.	Котлярівська сільська рада райдержадміністрації Харківського р-ну, Харківської обл.	2019 р.	Визначено систему організаційного забезпечення фінансового менеджменту Котлярівської сільської ради
6.	Удосконалення системи мотивації праці. Піпенко М.А.	Досліджено і обґрунтовано необхідність внутрішньогосподарського планування як найважливішої функція управління, яка забезпечує основу всіх управлінських рішень.	ПП «Енергоекспрес» Дергачівського району Харківської області	2019 р.	Обґрунтовано і визначено необхідність управлінського контролю: його застосувані форми і ефективні засоби реалізації.
7.	Шляхи забезпечення прийняття і реалізації ефективних управлінських рішень. Воронкова А.А.	Досліджено специфіку прийняття рішень під час виникнення ризиків в сільськогосподарській галузі виробництва у фермерському господарстві «Любава».	Фермерське господарство «Любава» Дергачівського району Харківської області	2019 р.	Визначено умови підвищення якості і ефективності управлінських рішень у фермерському господарстві «Любава», налагоджено співпрацю для подальшої роботи
8.	Удосконалення менеджменту	Досліджено концепції проектування	Сільськогоспо-дарське приватне підприємство	2019 р.	Налагоджено співпрацю для

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
	сільгосп-підприємств. Піпенко М.А.	виробничих процесів у організації; досліджено складові процесу управління виробництвом: створення і функціонування операційної системи.	«Травневе і К» Золочівського району Харківської області		подальшої роботи
9.	Шляхи удосконалення системи менеджменту. Мерчанський В.В.	Обґрунтовано перспективні напрямів удосконалення системи менеджменту в ТОВ «Сучасний побут 2016» .	ТОВ «Сучасний побут 2016» Харківського району Харківської області	2019 р.	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи
10.	Система організації ефективного консультування і кадрової політики у сфері консалтингових послуг. Мерчанський В.В.	Обґрунтовано шляхи удосконалення консультант-клієнтських відносин; визначено напрями удосконалення кадрової політики консалтингової компанії.	ТОВ «Регіональний центр надання бухгалтерських та юридичних послуг» Харківської області	2019 р.	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи
11.	Обґрунтування стратегії розвитку підприємства. Воронкова А.А.	Досліджено і обґрунтовано аспекти організації ефективного стратегічного менеджменту на підприємстві; визначено особливості управління стратегічними перетвореннями на підприємстві.	ПСП «Сад» Дергачівського району Харківської області	2019 р.	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи
12.	Удосконалення системи управління сільськогосподарським підприємством Воронкова А.А.	Визначено шляхи удосконалення виробничого менеджменту галузі рослинництва; вивчено напрями формування дієвої складської інфраструктури аграрного ринку на підставі досвіду розвинутих країн.	ПП «Зоря 2005» Шевченківського району Харківської області	2019 р.	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи
13.	Розробка раціонів для диких тварин в умовах зоопарків. Гноєвий І.В.	Аналіз раціонів диких тварин. Контрольні годівлі. Оцінка поживної цінності кормів для диких тварин.	КП „Харківський зоопарк”	2019	Тридцять п'ять тисяч сімсот гривень. (35700 грн)

IV. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих до друку у 2019 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор, за формою:

№ з/п	Автор(и)	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск), перша-остання сторінки роботи
Scopus				
1.	Chalaya O., Nanka A., Paliy A., Nagornij S., Chalyi O.	Smudy of quality indicators for meat raw materials and the effectiveness of a protective technological method under conditions of different content of heavy metals in a pig diet	Eastern – European Journal of Enterprise Tecnologiec	4/11 (100). P.74-81. DOI: 10.15587/1729-4061.2019.174154
2.	Muzyka D., Rula O., Tkachenko S., Muzyka N., Köthe S., Pishchanskyi O., Stegnyy B., Pantin-Jackwood M., Beer M.	Highly pathogenic and low pathogenic avian influenza H5 subtype viruses in wild birds in Ukraine.	Avian Diseases	63(1). P. 219–229. DOI: 10.1637/11879-042718-ResNote.1
3.	Ulyzko P.Yu. Bobrova O.M., Nardid O.A., Zubrov P.M., Kovalenko I.F., Kuchkov V.M., Vodop'yanova L.A.	Cryopreservation of horse and bull erythrocytes using combined protective media	Problems of cryobiology and cryomedicine	29(3). P. 255-265. DOI: 10.15407/cryo29.03.255
Web of Science				
4.	Palii A.P., Pylypenko, S.H., Lukyanov S.H., Zub O.V., Dombrovska A.V., Zagumenna K.V., Kovalchuk Y.O., Ihnatieva T.M., Ishchenko K.V., Paliy A.P., Orobchenko O.L.	Research of techniques of microclimate improvement in poultry houses	Ukrainian Journal of Ecology	9(3), P. 41-51
5.	Yevstafieva V.A. Stybel V.V., Melnychuk V.V., Prijma O.B., Yatsenko I.V., Antipov A.A., Bakhur T.I., Goncharenko V.P., Pidborska R.V., Shahanenko V.S., Dzhmil V.I.	Morphological and biological characteristics of <i>Amidostomum anseris</i> (Nematoda, Amidostomatidae) from <i>Anser anser domesticus</i>	Vestnik Zoologii	53(1), P.65–74 DOI: 10.2478/vzoo-2019-0007
6.	Berezenko K.S., Palii A.P., Chuhaiev S.V., Shkromada O.I., Yatsenko I.V.	The influence of environmental factors on the structure and formation of inflorescences of the representatives of the genera <i>Matthiola</i> W.T. Aiton, <i>Hesperis</i> L., <i>Lunaria</i> L. and <i>Lobularia</i> Desv. of the Brassicaceae Burnett family under conditions of natural and artificial biocenoses	Ukrainian Journal of Ecology	9(1). С. 144-152.
7.	Yatsenko I. V., Tkachuk S. A., Busol L. V., Bondarevsky M. M., Zabarna I. V., Biben I. A.	X-ray densitometric indices of proximal phalanx, medial phalanx and ungular pelvic limb bones as criteria for age diagnosis of cattle in forensic veterinary expertise	Regulatory Mechanisms in Biosystems	10(2), P. 197–202. DOI: 10.15421/021929

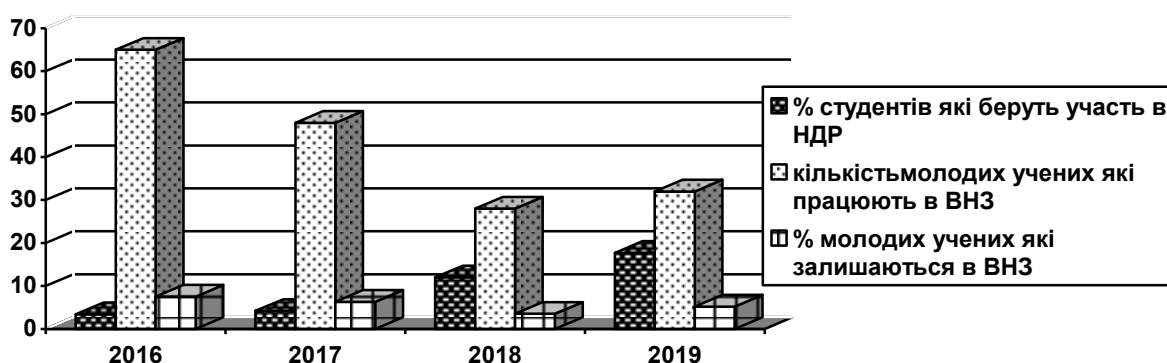
№ з/п	Автор(и)	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск), перша-остання сторінки роботи
8.	Bely D., Rublenko M., Samoyuluk V., Yevtushenko I., Maslikov S.	Breast tumour size as a predictor of hemostatic system status and endothelial function in dogs	Regulatory Mechanisms in Biosystems	10(3), 300–305 DOI: 10.15421/021946
9.	Danilova I., Danilova T.	Influence of natural environmental factors on gastropods molluscs	Ukrainian Journal of Ecology	9(2), P. 51-56
10.	Danilova I., Danilova T.	The influence of the environment on microbiological parameters of snails' meat	Ukrainian Journal of Ecology	9(3), P. 37+
11.	Pomitun I. A., Rossokha V. I., Boyko Ye. A., Guzevatyi O. E., Shpilka M. V., Kulibab R. O.	Analysis of calpastatin and callipyge genes polymorphism in Prydniprovskia meat sheep	Agricultural science and practice	6(2). P.58-65. https://doi.org/10.15407/agr_isp6.02.058
12.	Rula O., Maiboroda O., Kryvoshei Y., Gerashchenko N., Muzyka D., Stegniy B. T.	Monitoring for the circulation of antibiotic-resistant Salmonella in poultry and wild birds in Ukraine in 2017	International Journal of Infectious Diseases	79(1). P. 42. DOI: 10.1016/j.ijid.2018.11.115 .
13.	Isaenko O.Y., Knysh O.V., Babych Y.V., Ryzhkova T.M., Dyukareva G.I.	Effect of disintegrates and metabolites of Lactobacillus rhamnosus and Saccharomyces boulardii on biofilms of antibiotic resistant conditionally pathogenic and pathogenic bacteria	Regulatory Mechanisms in Biosystems	10(1) P. 3-8 DOI: 10.15421/021901
14.	Isaenko O.Y., Knysh O.V., Kotsar G.I., Ryzhkova T.M., Dyukareva G.I.	Evaluation of anti-microbial activity of filtrates of Lactobacillus rhamnosus and Saccharomyces boulardii against antibiotic-resistant gram-negative bacteria	Regulatory Mechanisms in Biosystems	10 (2). P. 245-250 DOI: 10.15421/021937
15.	Palii A. P., Naumenko O. A., Shkromada O. I., Tarasenko L. A., Rodionova K. A., Nechyporenko O. L., Nechyporenko V. V., Ulko L. Y., Ishchenko K. V., Prudnikov V. G., Paliy A. P., Berezovskiy A. V.	Investigation of the microclimate of poultry houses and chemical composition of poultry litter, depending on the time of its accumulation in the cage batteries	Ukrainian Journal of Ecology	9(3). P. 272-279
16.	Palii A. P., Nanka O. V., Naumenko O. A., Prudnikov V. G., Paliy A. P.	Preconditions for eco-friendly milk production on the modern dairy complexes	Ukrainian Journal of Ecology	9 (1). P. 56-62
17.	Kushch, M. M., Kushch L. L., Byrka E. V., Byrka V. V., Yaremchuk O. S.	Morphological features of the jejunum and ileum of the middle and heavy goose breeds	Ukrainian Journal of Ecology	9(4). P. 690-694 DOI: 10.15421/2019_811
18.	Isachenko V., Du XX., Isachenko E., Todorov P., Mallmann P., Shcherbak O., Rahimi G	Banking of human ovarian tissue potentially contaminated by cancer cells: experimental model for study of cryo-stability of these cells	CELL AND TISSUE BANKING	DOI: 10.1007/s10561-019-09796-1 Early Access: NOV 2019

V. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених

Роботи та науково-дослідні розробки молодих вчених і студентів приймали участь у державних і регіональних конкурсах та всеукраїнських олімпіадах з технології виробництва і переробки продукції тваринництва, ветеринарної медицини, біотехнології, водних біоресурсів та аквакультури і лісового господарства. Команда з трьох студентів факультету технології продукції тваринництва та менеджменту посіла третє місце у командному заліку у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з «Технології виробництва та переробки продукції тваринництва». Три студенти факультету ветеринарної медицини посіли перші місця з теоретичних і практичних знань з дисциплін «Ветеринарно-санітарна експертиза», «Патологічна анатомія» та «Епізоотологія» у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з «Ветеринарної медицини».

До студентської науково-дослідної роботи у 2019 році було залучено 319 студентів академії. Протягом звітнього періоду в академії діяли 19 наукових гуртків для студентів. Молоді вчені академії та аспіранти брали участь у міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських конференціях, за результатами яких було опубліковано 52 статей та тез доповідей, у тому числі – 6 в закордонних виданнях.

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях та відсоток від загальної кількості студентів	Кількість молодих учених, які працюють у Харківській державній академії	Відсоток молодих учених, які залишаються у Харківській державній зооветеринарній академії після закінчення аспірантури
2016	58/3,4 %	65	7,5
2017	67/4,2 %	48	6,3
2018	205/12%	28	3,5
2019	319/17,7	32	5,2

Зазначити внутрішні стимулюючі заходи та відзнаки (до 5 рядків).

Студенти, які активно займалися науковими дослідженнями мають першочергову можливість вступу: бакалаври до магістратури а магістри до аспірантури. Аспіранти які представили до захисту кандидатську дисертацію зараховуються на посади асистентів кафедр.

VI. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками.

Навчально-наукова лабораторія молекулярно-генетичних методів дослідження при кафедрі епізоотології та ветеринарного менеджменту ХДЗВА.

Проводить наукові дослідження спрямовані на розробку сучасних препаратів профілактики інфекційних захворювань, а саме вакцин від вірусних захворювань свиней та

систему діагностики та профілактики за вірусасоційованих захворювань великої рогатої худоби. Дослідження проводилися в трьох господарствах Харківської області.

Бюро судово-ветеринарних досліджень.

Основною діяльністю є проведення судово-ветеринарних експертиз та експертних досліджень, що призначаються особою, яка проводить дізнання: слідчим, прокурором, суддею чи судом з метою дослідження на підставі спеціальних ветеринарних знань матеріальних об'єктів, що містять інформацію про обставини справи. Проведено 19 судово-ветеринарних експертиз: з них 17 за кримінальним провадженням; 1 – за адміністративним; 1 – експертне дослідження. Отримано п'ять деклараційних патентів на корисні моделі. Активно ведеться співпраця з Харківським науково-дослідним інститутом судових експертиз ім. Бокаріуса – проводяться розробки нормативно-правової бази у сфері судово-експертної діяльності, зокрема виявлення фальсифікації харчових продуктів і щодо експертизи за жорстокого поводження з тваринами.

Науковий парк «Агрозоовет» Виконуються наступні наукові роботи за кошти замовника: клінічне випробування нових форм антгельмінтних препаратів; дослідження препаратів для обробки вимені у корів та їх вплив на якість молока; проводиться вивчення впливу різних видів агротехнологій на врожайність зернових та технічних культур в умовах лісостепу України.

Центр здоров'я тварин. Діяльність спрямована на науково практичну підтримку агропідприємств у галузі тваринництва, заключено два договори на ветеринарний супровід господарств, фахівці центру регулярно надають консультаційну та практичну ветеринарну допомогу в господарствах.

VII. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.

Харківська державна зооветеринарна академія в 2019 році співпрацювала в рамках угод з наступними закордонними організаціями: Вроцлавський природничий університет (Польща), Аграрний університет Пловдіва (Болгарія), Інститут експериментальної ветеринарії ім. С. Н. Вишелеського (Беларусь). Академія спільно із Трокійським університетом (Болгарія) приймає участь у проєкті Erasmus.

За звітний період група з викладачів та магістрантів відвідали Природничий науковий центр в Вільнюсі (Литва) де проводили спільні наукові дослідження. У рамках меморандуму про наукову співпрацю між Міждисциплінарним центром біоінформатики Лейпцігського університету (IZBI) та факультетом біотехнології та природокористування академії (ФБТ). професор Ханс Біндер відвідав академію з робочим візитом та прочитав відкриту лекцію «Геномна біоінформатика людини», запланована спільна науково-дослідна робота.

Реалізована перша частина спільного проєкту з Каунаським університетом лісового господарства «Біологічний контроль інвазійних хвороб лісу для збереження біорізноманіття європейських лісових екосистем» 2018р.

Детальні данні щодо тематики з зарубіжними партнерами.

Країна-партнер (за алфавітом)	Установа-партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
1	2	3	4	5
Німеччина	Університет Лейбница, Інститут мультифазних процесів, Ганновер	Кріоконсервація еритроцитарної маси собак та кішок для використання у ветеринарній практиці	Контакт с директором Інституту мультифазних процсів, проф. Б. Гласмахер	Участь у 3 Міжнародних конференціях, спільні публікації.

Литва	Науково-дослідного природничого центру (м. Вільнюс)	«Біологічний контроль інвазивних хвороб лісу для збереження біорізноманіття європейських лісових екосистем»	Договір про співпрацю до 12.2019 р.	Виконання спільної НДР. Проведені наукові дослідження тримані результати для спільних наукових публікацій, подано дві публікації до друку в журнали які входять до Scopus, Web of Science
-------	---	---	-------------------------------------	---

VIII. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступ до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.

Відділ інформаційно-технічного забезпечення наукової бібліотеки має доступи до бази даних Web of Science та Scopus, через які здобувачі всіх рівнів вищої освіти та науково-педагогічні працівники академії проводять інформаційний пошук.

IX. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів.

1. **Тема:** «Розроблення та впровадження інноваційних методів та рішень з використанням інформаційно-технічних приладів у ветеринарній репродуктології» (реєстраційний номер 0114U005415).

Науковий керівник: кандидат ветеринарних наук, доцент Федоренко Сергій Якович.

Наукові результати: Розроблено способи діагностики структурно-функціонального стану статевих органів та молочної залози тварин з використанням інформаційно-технічних приладів; розробка комплексної терапії та профілактики патологій статевих органів і молочної залози тварин із застосуванням новітніх препаратів створених на основі нано-біоматеріалів.

Значимість: розробка дозволяє лікарям ветеринарної медицини вчасно виявити патології органів репродуктивної системи тварин на ранніх стадіях розвитку, що підвищує ефективність методів відтворення тварин і, як наслідок збільшення поголів'я продуктивних тварин для стабільного забезпечення населення продукцією тваринництва.

2. **Тема:** «Розробка методів ранньої діагностики, засобів лікування і профілактики внутрішніх хвороб продуктивних тварин» (реєстраційний номер 0116U002782).

Науковий керівник: кандидат ветеринарних наук, доцент Митрофанов Олександр Васильович.

Наукові результати: Вивчено діагностику, профілактику та терапію внутрішніх незаразних хвороб тварин їх динаміку та особливості в умовах інтенсивного ведення тваринництва. Розроблено впровадження нових методів експрес-діагностики хвороб тварин з використанням цифрових технологій, розробка ефективних дієтичних, вітамінно-мінеральних та лікувальних засобів із застосуванням нанотехнологій з метою профілактики патології обміну речовин, розробка методів групової терапії і профілактики незаразних хвороб тварин, біостимуляторів та засобів для підвищення неспецифічної резистентності організму, впровадження нових методів диспансеризації тварин з використанням сучасних технологій.

Значимість: удосконалення існуючих та впровадження нових методів діагностики, лікування і профілактики внутрішніх хвороб продуктивних тварин.

Тема: «Клініко-експериментальне обґрунтування методів анестезії, діагностики та патогенетичних засобів лікування тварин за хірургічних захворювань.» (реєстраційний номер 0119U100919).

Науковий керівник: кандидат ветеринарних наук, доцент Сарбаш Дмитро Васильович.

Науковий результат: Визначення параметрів сучасних методик наркозу та місцевої анестезії тварин.

Значимість: розробка дозволяє суттєво підвищити ефективність методик діагностики, місцевого та загального знеболювання за широкого спектру хірургічних захворювань свійських тварин.

3. **Тема:** «Удосконалення способів діагностики, лікування та профілактики пневмоентеритів вірусно-бактеріальної етіології у молодняка тварин» (реєстраційний номер 0116U002785).

Науковий керівник: доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН України Стегній Борис Тимофійович.

Наукові результати: Вдосконалення методів діагностики, лікування та профілактики пневмоентеритів вірусно-бактеріальної етіології у молодняка тварин.

Значимість: Вдосконалення методів діагностики, лікування та, особливо, профілактики пневмоентеритів вірусно-бактеріальної етіології молодняка тварин дасть змогу своєчасно виявляти, лікувати та запобігати захворювання молодняка тварин, що дасть змогу попередити розповсюдження інфекції та збереження поголів'я сільськогосподарських тварин.

4. **Тема:** «Розробка біотехнології морозива із козиного молока» (реєстраційний номер 0116U002796).

Науковий керівник: кандидат технічних наук, доцент Рижкова Таїсія Миколаївна

Наукові результати: Розроблено технологічні схеми виготовлення морозива з козиного молока.

Значимість: На підставі отриманих даних отримано Патент Україна UA. № 125204, U, МПК (2018.01), A23G9/00 «Спосіб одержання напівфабрикату для морозива з лікувально-профілактичними властивостями».

XIV. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

Оновити дані про закупівлю за останній рік унікальних наукових приладів та обладнання іноземного або вітчизняного виробництва вартістю за формою:

№ з/п	Назва приладу (українською мовою та мовою оригіналу) і його марка, фірма-виробник, країна походження	Науковий(і) напрям(и) та структурний(і) підрозділ(и) для якого (яких) здійснено закупівлю	Вартість, тис. гривень
1.	Кисневий концентратор JAV -3AW, Біолам, Україна.	Аграрні науки та ветеринарія. Апарат забезпечує подачу кисню високої концентрації. Центр здоров'я тварин	14,840
2.	Монітор пацієнта CMS 800 vet, Південна Корея.	Аграрні науки та ветеринарія. Контроль за основними фізіологічними показниками тварин під час і після операційних втручань чи патологічних станів. Центр здоров'я тварин	20,215
3.	Мікроскоп Sigeta MB-307 LEDTINO, Китай.	Дослідження морфо-та мікроскопічних показників тварин і харчових продуктів. Кафедра ветеринарно-	28,288

		санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини	
4.	Портативна ультразвукова система Sono Scare, Китай.	Аграрні науки та ветеринарія. Ультразвукове дослідження тварин Центр здоров'я тварин	151,200
5.	Електрокардіограф «Біомед» ВЕ300, Україна.	Аграрні науки та ветеринарія. Функціональна діагностика кардіологічних показників Центр здоров'я тварин	14,340
6.	Ультразвуковий аналізатор молока «Екомілк» Мілкана КАМ 98-2А, Болгарія.	Аграрні науки та ветеринарія. Визначення показників якості та безпечності молока продуктивних тварин, кафедра ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини	23,00
7.	Рефрактометр цифровий PAL-RI, Японія.	Аграрні науки та ветеринарія. Визначення числа рефракції харчових продуктів, кафедра ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини	18,2
8.	Сухожарна шафа ГП 80, Україна.	Аграрні науки та ветеринарія. Для стерилізації хірургічного інструменту	13,5
9.	Мікроскоп Sigeta MB-202, Китай 5 шт.	Аграрні науки та ветеринарія. Дослідження морфо-та мікроскопічних показників мікроорганізмів, рослин та тварин. Кафедра мікробіології та вірусології, кафедра біотехнології.	42,5

XV. Заключна частина

Зауваження:

Недостатня підтримка молодих вчених.

Труднощі. Діяльність академії була весь час спрямована на підготовку кваліфікованих спеціалістів у галузі сільського господарства та ветеринарної медицини, але наукова робота не фінансувалась у достатньому обсязі. Для наукового забезпечення агропромислового комплексу держави є Наукові заклади НААН України, які мають значно краще обладнання, потрібні державні програми для переоснащення наукового устаткування, та розширення співпраці закладів вищої освіти з науковими установами в межах реалізації державних програм.

Перший проректор
Харківської державної
Зооветеринарної академії

_____ Д. В. Кібкало